

חדשות הטרור והסכסוך הישראלי-פלסטיני (9-15 באוקטובר 2013)

מנהרת לצרכי טרור, שנחשפה ברצועת עזה. מימין: פיר המנהרה. משמאל: המנהרה עצמה
(דובר צה"ל, 13 באוקטובר 2013)

עיקרי המסמך

- השבוע אותרה נפילה של רקטה בשטח ישראל, שנורתה מרצועת עזה. כוחות צה"ל חשפו מנהרה לצרכי טרור בדרום הרצועה, שבבנייתה הושקעו מאמצים רבים. באמצעותה ניתן היה לבצע פיגוע הרג בשטח ישראל או לחטוף ישראלים ולהעבירם לרצועה. המנהרה נבנתה מחומרי בניין, שישראל התירה העברתם לרצועה לשימושים אזרחיים. בתגובה הפסיקה ישראל את העברת חומרי הבנייה לרצועה עד להערכת מצב מחודשת.
- בצפון בקעת הירדן נרצח שריה עופר ז"ל סמוך לביתו. שירות הביטחון הכללי עצר שני פלסטינים חשודים, המתגוררים באזור חברון. חקירת האירוע עדיין בעיצומה וטרם הובהר האם המניע לרצח הוא פלילי, לאומני או שילוב בין השניים.

המצב בדרום ישראל

צה"ל חשף מנהרה לצרכי טרור

■ בימים האחרונים חשפו כוחות צה"ל מנהרה, שנחפרה בדרום רצועת עזה. המנהרה נחפרה בשטח הרצועה סמוך לעיירה עבסאן אלצע'ר (מזרחית לח"אן יונס) וחדרה אל שטח ישראל **סמוך לקיבוץ עין השלושה**. המנהרה, שנחשפה, הייתה בעומק של כ-15 מטרים מתחת לפני הקרקע **ואורכה כ-2.5 ק"מ**. במנהרה הייתה תאורה ונבנו בה מסילות להובלת קרונית קטנה. כמו כן נמצאו בה שאריות מזון. על פי ההערכות אמורה הייתה המנהרה, שנבנתה במשך למעלה משנה, **לשמש להחדרת חוליות מחבלים לשטח ישראל או להעברת חיילים חטופים לשטח הרצועה** תוך שימוש בקרונית כדי לבצע זאת במהירות. על פי גורמי הביטחון, החומרים מהם נבנתה המנהרה **הם חומרי בניין, שישראל העבירה לרצועת עזה לשימושים אזרחיים** (דובר צה"ל, 13 באוקטובר 2013).

■ **זוהי מנהרת הטרור השלישית, שנחשפה ברצועת עזה בשנה האחרונה** (דובר צה"ל, 13 באוקטובר 2013):

- **בנובמבר 2012**, כשבוע לפני מבצע "עמוד ענן", התפוצץ מטען רב עוצמה סמוך לכוח צה"ל, שעסק בתיקון גדר הביטחון. מקור הפיצוץ היה מנהרה ממולכדת סמוך לקיבוץ נירים.
- **בינואר 2013**, בעקבות גשמים חזקים, נחשף פיר של מנהרה סמוך לגדר הביטחון באזור הישוב ניר עוז.

■ בעקבות גילויי המנהרה הורה **מתאם הפעולות בשטחים להפסיק בימים הקרובים את העברת חומרי בנייה לרצועת עזה דרך מעבר כרם שלום עד להערכת מצב מחודשת**. יוזכר, כי לאחרונה הועברו לרצועה דרך מעבר כרם שלום מאות משאיות חומרי בנייה בשבוע (מתאם פעולות הממשלה בשטחים, 15 באוקטובר 2013). **סמי אבו זהרי**, דובר חמאס, אמר כי החלטת ישראל להקפיא את הכנסת חומרי הבנייה מהווה הוכחה נוספת לשגיאה, שבסגירת המנהרות בגבול מצרים רצועת עזה [ע"י המצרים], לפני שגובשה חלופה ערבית. לדבריו המצב היום מאפשר לישראל "לסחוט" את עזה ולשלוט על חיי תושביה (פלסטין אלאן, 13 באוקטובר 2013).

■ **שר הביטחון, בוגי יעלון**, שיבח את חיילי צה"ל על החשיפה ואמר, כי החשיפה מנעה ניסיונות פיגוע באזרחים ישראלים ובחיילי צה"ל. לדבריו חשיפת המנהרה היא הוכחה נוספת שחמאס, למרות הרגיעה שנכפתה עליו, אשר מתקיימת בזכות כוח ההרתעה של צה"ל, ממשיכה להכין עצמה לעימות ולפעולות טרור (דובר צה"ל, 13 באוקטובר 2013).

■ **משיר אלמצרי**, חבר המועצה המחוקקת מטעם חמאס, אמר כי ישראל מנסה לחמם את האווירה באמצעות פרסום הדיווחים אודות חשיפת המנהרה במטרה להעמיק את הסגר על הרצועה (קדסנט, 13 באוקטובר 2013). **אבו עבידה**, דובר הזרוע הצבאית של חמאס, כתב בדף הטוויטר שלו, כי ה"התנגדות" יכולה לחפור אלפי מנהרות נוספות וכי נחישותם של אנשי ההתנגדות חשובה יותר מחפירת מנהרות באדמה.

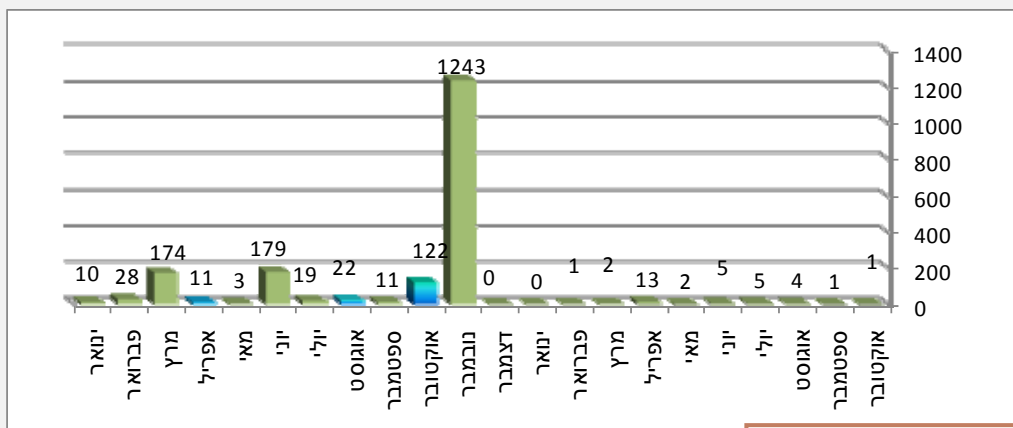

חיילי צה"ל בוחנים את פתח המנהרה (NRG צלם: אדי ישראל, 13 באוקטובר 2013)

ירי רקטות לעבר ישראל

■ ב-8 באוקטובר 2013 אותרה נפילה של רקטה בשטח ישראל. הרקטה נפלה בשטח פתוח. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

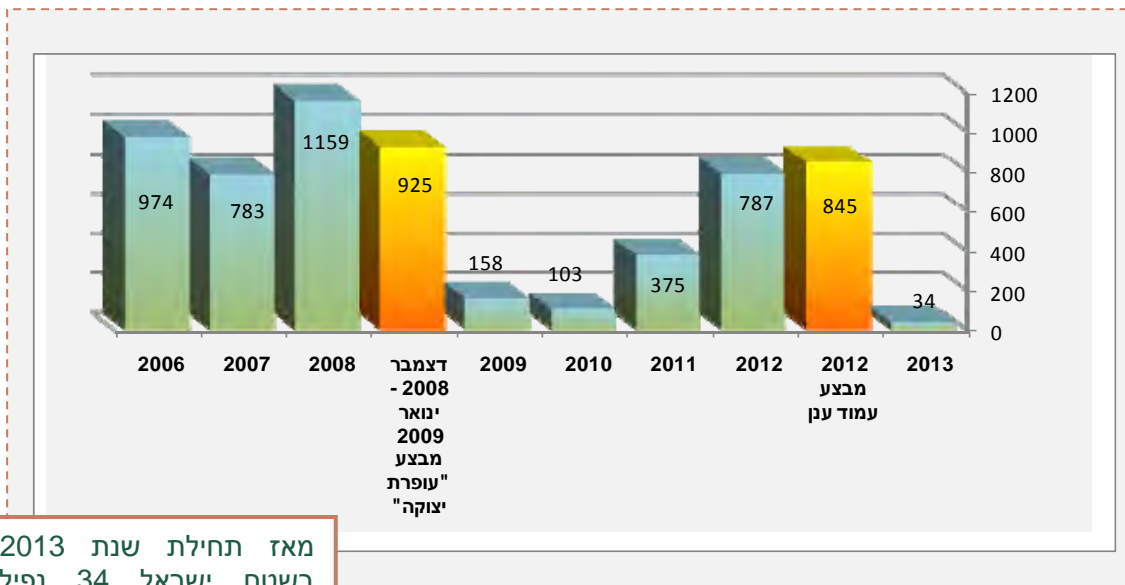
נפילות רקטות בדרום ישראל מאז תחילת שנת 2012¹

סה"כ אותרו מאז תום מבצע "עמוד ענן" (נובמבר 2012) 34 נפילות רקטות בשטח ישראל, כולל חמש רקטות, שנורו לעבר העיר אילת.

¹ נכון ל-15 באוקטובר 2013. נתונים סטטיסטיים אלו אינם כוללים ירי פצצות מרגמה.

נפילות רקטות בדרום ישראל בחתך שנתי²

מאז תחילת שנת 2013 אותרו בשטח ישראל 34 נפילות של רקטות.

יהודה ושומרון

ישראלי תושב בקעת הירדן נרצח סמוך לביתו

■ בליל 11-12 באוקטובר נרצח שריה עופר ז"ל סמוך לביתו בישוב ברוש הבקעה, שבצפון בבקעת הירדן. שריה עופר שהה בביתו יחד עם אשתו. סמוך לשעה 0100 שמעו רעשים מכיוון החצר ונביחת כלבים. שריה יצא לבדוק מה פשר הרעש ואז הותקף במוטות ברזל וגרזנים ונהרג. אשתו, שראתה את המתרחש, נמלטה מהבית היא הזעיקה עזרה והגיעה לכביש הסמוך משם פונתה לבית החולים.

■ בעקבות האירוע הגיעו לשטח כוחות גדולים ופתחו בסריקות. במהלך הסריקות אותרו מספר ממצאים וביניהם כלי הרצח. שירות הביטחון הכללי החל בפעילות מודיעינית לאיתור המבצעים. ב-12 באוקטובר בעקבות מידע מודיעיני נעצרו חשודים במעורבות ברצח. העצורים הם **עודה פריד טאלב חרוב** בן 18 ו**בשיר אחמד עודה חרוב**, בן 21, שניהם תושבי הכפר דיר צאמת (אזור חברון). במהלך החקירה סיפרו, שהגיעו לבית הנרצח שבועיים קודם לרצח בשעת לילה מאוחרת, אולם לטענתם הם לא ביצעו את הרצח. מידע זה תאם מידע, שמסרה אשת הנרצח בדבר הגעת צעירים מאזור חברון לביתם בנסיבות מחשידות. החקירה עדין בעיצומה ו**טרם הוברר האם המניע לרצח הוא פלילי, לאומני או שילוב של השניים** (אתר שירות הביטחון הכללי 13 באוקטובר 2013).

² נתונים אלה אינם כוללים ירי פצצות מרגמה.

שריה עופור ז"ל (NRG, צלם: אלי דסה)

שני החשודים ברצח. מימין: עודה טאלב חרוב. משמאל: באשיר אחמד עודה חרוב
(שירות הביטחון הכללי 13 באוקטובר 2013)

■ **הנהגת הרשות הפלסטינית** נמנעה מלגנות את הרצח. יתרה מזו, **נביל שעת'**, חבר הועדה המרכזית של פתח הטיל ספק בגרסתה של ישראל באשר למעשי הרצח שאירעו לאחרונה. הוא ציין, כי הרשות הפלסטינית שוקלת לבקש פיקוח בינלאומי על החקירות שמבצעת ישראל בנושא, שכן בחלק מהמקרים האירועים הם פליליים אותם מנסה ישראל "לטייח" (קול פלסטין, 12 באוקטובר 2013).

■ כמה ארגונים דוגמת **גדודי חללי אלאקצא**, היחידות המיוחדות גדודי בני החורין של הגליל, פרשי אלאקצא ופולגת אסדאללה אלע'אלב קיבלו אחריות לביצוע הרצח (דניא אלוטן, 11 באוקטובר 2013).
אמינותן של קבלות אחריות אלה מוטלת בספק.

ארבעה ישראלים נעצרו בחשד לפעולת "תג מחיר"

■ ב-9 באוקטובר 2013 בשעות הצהריים התקבלה תלונה על רכוש שניזוק בכפר ג'אלוד (צפונית מערבית לראמאללה). לאחר סריקות של כוחות הביטחון הישראליים התגלה, כי נגרם נזק לבית ספר בכפר ולשבעה כלי רכב. כמו כן הוצת מטע. כוחות הביטחון הישראליים עצרו ארבעה ישראלים החשודים במעשה. במהלך האירועים נפצע חייל צה"ל באורח קל מיידי אבנים (דובר צה"ל, 9 באוקטובר 2013).

התפתחויות ברצועת עזה

מעבר רפיח

■ במהלך השבוע נמשכה הפעילות במעבר רפיח אף כי במתכונת מצומצמת ומוגבלת. כמה מאות נוסעים עברו במהלך השבוע, בעיקר עולי רגל שיצאו למכה לרגל החג. כמו כן ב-12 באוקטובר 2013 עברו כ-60 משאיות לרצועת עזה, שהכילו בעיקר חומרי בנייה, תרומת קטר. שלטונות מצרים הודיעו על סגירת המעבר בין 14-19 באוקטובר 2013 לרגל עיד אלאדחה (צפא, 14 באוקטובר 2013).

נמשכת המתיחות בין חמאס למצרים

■ במסגרת הפעילות הנמרצת, שמנהלים כוחות הביטחון נגד המנהרות, פוצץ צבא מצרים בית בן שתי קומות בצד המצרי של גבול הרצועה עם רפיח. זאת, לאחר שנחשפה בתוכו מנהרת הברחה לרצועה. לטענת עדי ראייה פינה הצבא המצרי בכוח את דיירי הבית (רסאלה.נט, 13 באוקטובר 2013). מנגד, בכירי ממשל חמאס ממשיכים להדגיש, כי אין לחמאס כל מעורבות בנעשה במצרים. אסמאעיל הניה, ראש ממשל חמאס חזר ואמר, כי הם אינם מתערבים בענייני הפנימיים של מצרים והדגיש, כי חמאס חותרת לשמירה על הביטחון הלאומי המצרי (צפא, 13 באוקטובר 2013).

■ **במקביל נמשכו גם דברי הביקורת נגד המשטר המצרי.** בראיון, שהעניק **צלאח אלברדאויל**, בכיר חמאס. אמר, כי מצרים החליטה להחרים את רצועת עזה וכי המגעים בין חמאס למצרים מצומצמים ומתקיימים אך ורק עם גורמים מהמודיעין הכללי המצרי. הוא התחמק ממתן תשובה לשאלה האם חמאס מכירה במשטר החדש במצרים והבהיר, שחמאס אינה מחויבת לברך את נשיא מצרים הזמני שכן הוא לא נבחר בבחירות דמוקרטיות. לדבריו, כאשר העניינים יתייצבו תשלח חמאס את ברכתה למצרים (סוכנות הידיעות הסינית, 8 באוקטובר 2013).

אירועים של הג'האד האסלאמי בפלסטין

■ **ארגון הג'האד האסלאמי בפלסטין**, המציין בימים אלה **26 שנים להקמתו**, קיים ברצועת עזה מספר אירועים:

- **בח'אן יונס** התקיימה צעדה בסימן תמיכה בירושלים. בצעדה השתתפו בכירי התנועה ברצועה ומשתתפיה צעדו ברחובות המרכזיים בעיר כשהם מניפים שלטים המביעים סולידאריות עם מסגד אלאקצא וירושלים. בסיום הצעדה נערכה עצרת. בדברים שנשא אחמד אלמדלל, בכיר הארגון אמר, כי אופציית ההתנגדות והג'האד היא הדרך היחידה לשחרור מסגד אלאקצא וירושלים (פאל טודיי, 11 באוקטובר 2013).

- **באלשג'אעייה** התקיימה עצרת בה מנה אחמד אלמדלל את הישגי הזרוע הצבאית של הארגון במהלך מבצע "עמוד ענן". לדבריו יכולות פלוגות ירושלים (הזרוע הצבאית של הארגון) להפוך את אדמת פלסטין ל"בית קברות של האויב הציוני" (פאל טודיי, 11 באוקטובר 2013).

הפגנה ועצרת של הג'האד האסלאמי לשחרור פלסטין בח'אן יונס (פאלטודיי, 11 באוקטובר 2013)

ניסיונות פיוס בין הארגונים הסלפים לחמאס ברצועת עזה

■ **אבו עבדאללה אלמקדסי**, מבכירי הארגונים הסלפים ברצועת עזה, חשף כי מזה כמה חודשים מתקיימים מגעים אינטנסיביים עם תנועת חמאס במגמה להגיע להסכם, שישים קץ למחלוקות בין הארגונים הסלפים לבין חמאס. לדבריו מתקיימים המגעים בתיווך גורמים מוסלמים ויתכן שכבר בתקופה הקרובה יוכרז על הסכם (אלשרק אלוסט, 9 באוקטובר 2013). הוא ציין, כי שני הצדדים דנים ביוזמה בת שמונה נקודות, שעיקרה (אלשרק אלוסט, 9 באוקטובר 2013):

- מתן חופש פעולה פוליטי, צבאי, חברתי לסלפים ברצועה .
- הפסקת המעצרים.
- הקמת רשות משותפת למעקב אחר בעיות ומשברים.
- הסלפים מצידם מתחייבים לקיים את תנאי ה"הרגעה" לקיים את החלטות ממשל חמאס ולא לבצע פעולות טרור פנים ברצועה.

הרשות הפלסטינית

ראיון אבו מאזן

■ בראיון נרחב, שהעניק אבו מאזן, יו"ר הרשות הפלסטינית לערוץ הממסדי של הרשות הפלסטינית התייחס למספר נושאים ביניהם התהליך המדיני, המצב הביטחוני והאזורי ועוד. להלן מספר דגשים (הטלוויזיה הפלסטינית הממסדית, 10 באוקטובר 2013) :

- **התהליך המדיני** – אבו מאזן הבהיר, כי הוסכם עם האמריקאים שהמשא ומתן יהיה על גבולות 1967 עם חילופי שטחים מוסכמים ומצומצמים והדגיש, כי אין להתפשר בנושא ירושלים. הוא גם ציין שבכל מקרה כל הסכם יובא למשאל עם. עוד הוסיף, כי הרשות הפלסטינית הסכימה, שלא לפנות לארגונים בינלאומיים במשך תקופת המשא ומתן בתנאי שישראל תשחרר את האסירים, שנכלאו לפני הסכמי אוסלו. לדבריו גם אם ישראל תחליט שלא לשחרר אסירים יימשך המשא ומתן אולם אז תראה עצמה הרשות הפלסטינית חופשית לפנות לארגונים בינלאומיים.
- **המצב הביטחוני** – אבו מאזן גינה את "הפלישות" שמבצעת ישראל בשטחי A ואת "התקיפות" התכופות של צה"ל נגד הפלסטינים. כמו כן תקף את פעילות המתנחלים נגד הפלסטינים, שנעשות לדבריו, בחסות הצבא. אבו מאזן נמנע מלגנות את הפעולות הקטלניות, שבמסגרתן נהרגו לאחרונה שלושה ישראלים, שני חיילים ואזרח.

אבו מאזן בראיון לערוץ הטלוויזיה הפלסטיני (טלביזיית פלסטין, 10 באוקטובר 2013)

תגובות פלסטיניות לנאומו של בנימין נתניהו באוניברסיטת בר-אילן

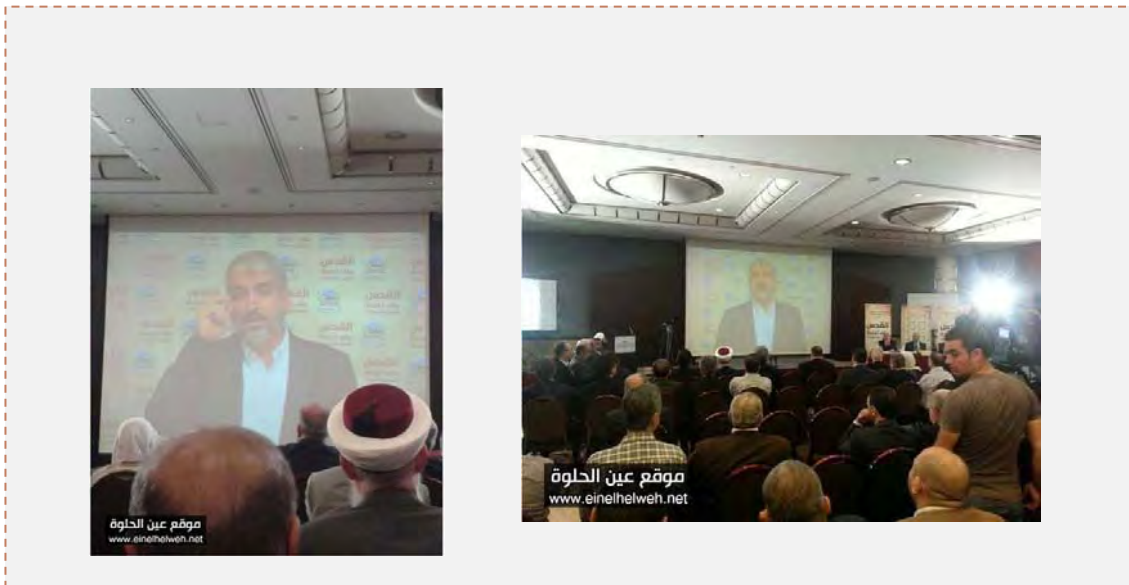
- גורמים פלסטינים תקפו את הנאום, שנשא ראש הממשלה בנימין נתניהו באוניברסיטת בר אילן, באומרום כי בדבריו ניכר, שהוא מעוניין לחבל בתהליך השלום (6 באוקטובר 2013):
- **אבו מאזן** תקף את דברי נתניהו בעיקר בכל הנוגע לירושלים, גבולות 1967 ואופייה היהודי של מדינת ישראל. לדבריו אם ישראל מעוניינת בהכרה כמדינה יהודית עליה לפנות לאו"ם (הטלוויזיה הפלסטינית הממסדית, 10 באוקטובר 2013)
- **יאסר עבד רבה**, מזכיר הוועד הפועל של אש"ף תאר את נתניהו כגזען וכסמל הקיצוניות וטען, כי מדיניותו מכוונת להביא לקריסת המשא ומתן. הוא ציין, כי ההנהגה הפלסטינית מסרבת להכיר בכך, שפלסטין ההיסטורית היא מולדתו של העם היהודי (אלקדסאלערבי, 8 באוקטובר 2013).
- **תופיק אלטיראוי**, חבר הוועד המרכזי של פתח, הגיב בעיקר לדברי ראש הממשלה לפיהם לא תהיה חזרה של הפליטים הפלסטינים. לדבריו, **תנועת פתח לעולם לא זנחה את הרובה, האבן והמאבק** "קרית ארבע וגוש עציון לא שייכים לישראל ואילו נצרת, יפו וחיפה יישארו פלסטיניות" (מען, 9 באוקטובר 2013).

אירועים תודעתיים

עיסוק פלסטיני אינטנסיבי בנושא ירושלים והר הבית

■ בשבועות האחרונים גבר העיסוק הפלסטיני בסוגית ירושלים ומסגד אלאקצא נוכח טענות פלסטיניות, כי ישראל מבצעת פעילות אינטנסיבית העלולה להפר את הסטאטוס קוו במקום. במסגרת זאת נערכו תהלוכות עצרות והפגנות ביהודה, שומרון ורצועת עזה. כמו כן מרבים בכירים פלסטינים להתבטא בנושא.

■ כך למשל: במהלך כנס מוסד אלקדס הבינלאומי, שנערך בבירות, נאם **ח'אלד משעל**, ראש הלשכה המדינית של חמאס. דבריו הועברו על גבי מסך בשידור ישיר, ככל הנראה ממקום שהותו בתורכיה. בדבריו הזהיר מפני הפעילות הישראלית בירושלים וקרא לקיים מספר פעילויות כדי "להציל את ירושלים". כמו כן קרא להשקעת מאמצים דיפלומטיים ומדיניים כדי לחזק את העמידה האיתנה של הפלסטינים בירושלים. הוא גם קרא להגביר את הגעת התושבים למסגד אלאקצא (ערוץ אלקדס, 9 באוקטובר 2013). מנגד **אחמד עאסף**, דובר פתח, תקף את נאומו של ח'אלד משעל באומרו, כי חמאס סוחרת בסוגיית ירושלים ואלאקצא כדי לצאת מהמשבר שהיא חווה מול מצרים (ופא, 9 באוקטובר 2013).

נאום ח'אלד משעל מועבר באמצעות מסך וידיאו בוועידת מוסד אלקדס בבירות (אתר עין אלחלוה, 9 באוקטובר 2013)

■ **תנועת חמאס** פרסמה כרוז המזהיר מפני כוונתם של גורמים יהודיים להקים בית כנסת במתחם מסגד אלאקצא. בכרוז נאמר שהמהלך מהווה "פשע ציוני" וניסיון נואש למחוק סממנים אסלאמיים מהמסגד (פלסטיין אינפו, 12 באוקטובר 2013).

פעילות תודעתית של פתח בהשתתפות דיפלומטים זרים בבית ג'אלא

■ **נביל שעת'**, חבר הוועד המרכזי של פתח ואחראי קשרי החוץ בתנועה, קיים יחד ועדות ההתנגדות העממית למאבק בגדר פעילות הסברתית באזור בית ג'אלא בהשתתפות שגרירים וקונסולים אירופאיים. במהלך הפעילות, שכללה ביקור במקום והשתתפות במסיק זיתים, קרא נביל שעת' ל"התנגדות עממית נגד הכיבוש הישראלי" (אתר קדס ניז, 11 באוקטובר 2013; רדיו מוטני, 12 באוקטובר 2013). במהלך הפעילות חיבלו מספר פעילים בגדר היישוב הר גילה, אשר **לטענתם, הוצבה על שטחי בית ג'אלא** (ערוץ PNN, 11 באוקטובר 2013).

■ **יצוין**, כי הרשות הפלסטינית ופתח **מעודדים מעורבות דיפלומטים אירופאיים ופעילים אנטי-ישראלים זרים באירועי "ההתנגדות העממית"**, בה הם רואים מנוף לחיזוק הלגיטימיות לסוג זה של מאבק, אמצעי להגברת ההגנה על החקלאים הפלסטינים מפני המתנחלים, ומנוף לפעילות דיפלומטית בינלאומית נגד ישראל בדגש על מדינות אירופה.

מימין: הדיפלומטים הזרים, שהשתתפו בפעילות באזור בית ג'אלא (ערוץ PNN, 11 באוקטובר 2013)
משמאל: נביל שעת' מתראיין לתקשורת במהלך הפעילות באזור בית ג'אלא (ערוץ PNN, 11 באוקטובר 2013)

פעילים פלסטינים מחבלים בגדר הביטחון, שמסביב ליישוב הר גילה במהלך סיורם של הדיפלומטים (ופא, 11 באוקטובר 2013)

דיון נוסף במשפט המרמרה בתורכיה

■ ב-10 באוקטובר 2013 התקיים בבית המשפט באיסטנבול סבב הדיונים הרביעי במספר בעניינם של קצינים בכירים לשעבר בישראל, שהיו מעורבים באירועי הספינה מאוי מרמרה (מאי 2010). במהלך הישיבות נשמעו עדויות של פעילים בינלאומיים, שלקחו חלק במשט. המשך המשפט נקבע ל-27 במרץ 2014 (רויטרס, 10 באוקטובר 2013). במהלך המשפט ביקשו עורכי הדין לחייב את הבכירים הישראליים להופיע לדיונים באמצעות פניה לאינטרפול אך בית המשפט דחה את הבקשה (זמאן, 11 באוקטובר 2013).